

eul_wid: ljk-ak

Θεόφραστος ὁ Ἐρέσιος · Theophrastus of Eresus

On Dizziness

Περὶ τῆς Ἰλιγγιάδος

Period: Ἑλληνιστική Hellenistic
Dialect: Φιλοσοφική Ἀττική Attic Philosophical
Domain: Φιλοσοφία Philosophy
Format: Συναγωγή Collection
Affiliation: Peripatetic

- 1.1 Οἱ ἱλιγγοὶ γίνονται ὅταν ἡ πνεῦμα ἀλλότριον περὶ τὴν κεφαλὴν, ἢ ὑγρότης περιττωματικὴ ἀπὸ τροφῆς ἑνίας, οἶον ἢ τοῦ οἴνου ἢ καὶ ἄλλου τινὸς χυλοῦ, ἢ τρίτον ὅταν κινή τις κύκλῳ τὴν κεφαλὴν· ὁ γὰρ τόπος ὁ περὶ τὸν ἐγκέφαλον φύσει μὲν ὑγρὸς ἐστίν, ὅταν δ' ἔλθῃ τι πνεῦμα ἀλλότριον βιάζεται διαδύμενον πρὸς τὰς φλέβας καὶ ὠθεῖ κύκλῳ τὸ προυπάρχον ὑγρὸν, ὥστε τρόπον τινὰ τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ ἕαν τις προαιρέσει κύκλῳ κινή τὴν κεφαλὴν. Οὐδὲν γὰρ διαφέρει ἔξωθεν ἢ ἔσωθεν εἶναι τὸ κινεῖν. Οὔσης δὲ οἶον δίνης τινὸς τῆς φορᾶς καὶ τοῦ ὑγροῦ μὴ συνεχοῦς ὁμοίως ἀλλ' ἐν τῇ κινήσει τοῦ μὲν ὑστεροῦντος τοῦ δὲ προτεροῦντος τὸ ὑφιστάμενον ἀντικροῦν ἴστησι, τὸ δ' ἰστάμενον διὰ τὸ μὴ ἰσορροπεῖν ὁμοίως αὐτῇ ἢ ἂν ῥέπῃ ταύτῃ φέρεται καὶ τὸν ἱλιγγὸν ποιεῖ καὶ καταβάλλει πολλάκις.
- 1.2 Αἴτιον δὲ τοῦ μὴ δύνασθαι τὰ ὑγρά ῥαδίως στρέφεσθαι καὶ δινεῖσθαι διὰ τὴν λεχθεῖσαν * αἰτίαν, ὅτι οὐ συνεχῇ παραπλήσιον γὰρ τὸ συμβαῖνον ὥσπερ ἐν τοῖς ὤοις τοῖς ὠμοῖς οὐδὲ γὰρ ταῦτα δύναται δινεῖσθαι διὰ τὴν ὑγρότητα, τὰ δ' ἐφθὰ δύναται. Διότι τὰ μὲν ὑπὸ ὑγρότητος ἀνωμάλου καὶ οὐκ ἰσορρόπου οὔσης σφάλλεται τὰ δ' οὐ· διὰ τὸ μὴ ἔχειν τὸ σφάλλον ὑφιστάδομενον ἐνὸς ὄντος καὶ συνεχοῦς τοῦ ἐντός.
- 1.3 Αἱ μὲν οὖν αἰτίαι σχεδὸν αὗται καὶ τοιαῦται τοῦ πάθους. Ἀφ' ὧν δὲ συμβαίνει γίνεσθαι τὰ καθ' ἕκαστα περὶ ὧν ἀποροῦσι πρὸς ταῦτα ἀνάγειν πειρατέον. Οἶον διότι κύκλῳ περιπατοῦντες ἱλιγγιῶσι καὶ ἔτι μᾶλλον καὶ ὅσῳ ἂν ἐλάττω κύκλον, κἂν θᾶπτον θέωσι σφοδρότερον· κἂν μετὰ πολλῶν ἢ μόνοι, καὶ ἐπ' ἀρίστερα θέοντες μᾶλλον ἢ ἐπὶ δεξιᾷ, καὶ οἱ μακρότατοι δὲ μάλιστα. Πάντων γὰρ τούτων καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον ἐν τοῖς πρότερον εἰρημένοις αἱ αἰτίαι.
- 1.4 Εἴπερ γὰρ ὁ ἱλιγγὸς γίνεται εἴ τις ἐν τῷ αὐτῷ στρέφοιτο τάχιστ' ἂν καὶ μάλιστα τῶν λοιπῶν ἱλιγγιῶῃ ὁ ἐγγυτάτῳ ἢ ὁ ἐν ἐλάττονι κύκλῳ στρέφων, καὶ ὅσῳ ἂν θᾶπτον μᾶλλον. Διόπερ καὶ οἱ θέοντες τῶν περιπατούντων καὶ οἱ ταχέως τῶν βραδέως θέουσι γὰρ ἐγκεκλικότες πρὸς τὸ κέντρον· ὥς ὅταν κατ' εὐθὺ τὰ μήκη αὐτῶν ἐκπίπτῃ πρὸς μίαν κορυφὴν συνάπτειν καὶ γίνεσθαι κῶνον βάσιν δ' εἶναι τὸν κύκλον.
- 1.5 Διόπερ συμβαίνει καθάπερ ἐν τῷ αὐτῷ στρέφειν τὴν κεφαλὴν καὶ ὅσῳ ἂν ἐλάττω κύκλον μᾶλλον, ὀξύτερος γὰρ ὁ κῶνος, καὶ ἕαν θᾶπτον πλεονάκις ἐν τῷ αὐτῷ γίνεσθαι κατὰ τὸν ἴσον χρόνον· καὶ τοῖς μακροτέροις δὲ μᾶλλον ὅσῳ ἐγκλίνουσιν· ἐγγυτέρῳ γὰρ ἔχει τὴν κεφαλὴν ὁ

μείζων τῆς τοῦ κώνου κορυφῆς. Διὸ σχεδὸν ὥσπερ ἐν τῷ αὐτῷ συμβαίνει ἴσην ἔχοντα τὴν κεφαλὴν· οὕτω δὲ μάλιστα ὁ ἱλιγγοῦς.

- 1.6 Καὶ οἱ εἰς τὰ ἀρίστερα θέοντες ἔτι μᾶλλον ἔσω νεύουσι καὶ ὀξυτέραν ποιοῦσι γωνίαν πρὸς τὸν κύκλον· ἐμβριθέστερα γὰρ ὄντα τὰ δεξιὰ προσβιάζεται μᾶλλον ἐντὸς διὰ τὴν ἀσθένειαν τῶν ἀριστερῶν. Καὶ ἐὰν μετὰ πολλῶν θέωσι μᾶλλον καὶ θᾶττον ἢ μόνοι· πρὸς γὰρ τῇ κύκλῳ περιφορᾷ καὶ ἡ ὄψις αὐτῇ προσβάλλουσα τοῖς θέουσι καὶ συνεχῆς οὖσα ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ ποιεῖ τινὰ κίνησιν ἐτέραν καὶ ταραχήν· ἀπὸ γὰρ τῶν ἔξω διαδίδεται καὶ πρὸς τὰ ἐντὸς ὥστ' ἐπεὶ καὶ ἐκάτερον ποιεῖ τὸν ἱλιγγον, οἷον ἢ τε κύκλῳ κίνησις τῆς κεφαλῆς καὶ ἡ ὄψις συνεχῶς βλέπουσα τὸ κύκλῳ κινούμενον ἐξ ἀμφοτέρων εὐλογον θᾶττον καὶ μᾶλλον γίνεσθαι τὸ πάθος.
- 1.7 Ὅτι δὲ διὰ τὴν τῆς ὀψεως κίνησιν ἱλιγγιᾶν συμβαίνει φανερὸν ἐκ πολλῶν. Οἷ τε γὰρ πλέοντες θᾶττον καὶ μᾶλλον ἱλιγγιῶσιν ὅταν ἐμβλέπωσι τοῖς κύμασι καὶ τῇ τῶν * ὄλων ἄστρων κινήσει, διὸ καὶ ἐγκαλύπτονται τοῦτ' εὐλαβούμενοι· καὶ οἱ τὰς αἰώρας καὶ τοὺς τροχοὺς θεωροῦντες ἢ καὶ συμπεριφέροντες τὴν ὄψιν ταχὺ σκοτοῦνται· συμβαίνει γὰρ κινουμένην κύκλῳ τὴν ὄψιν κινεῖν τὰ ἐντὸς ἀνωμάλως καὶ ταραττεῖν.
- 1.8 Ἱλιγγιῶσι δὲ καὶ οἱ τὰ ὑψηλὰ καὶ τὰ μεγάλα καὶ ἀπότομα ἀποβλέποντες διὰ τὸ συμβαίνειν μακρὰν ἀποτετινομένην σείεσθαι καὶ κραδαίνεσθαι τὴν ὄψιν· σειομένη δὲ οὕτως καὶ κινουμένη ταραττεῖ καὶ κινεῖ τὰ ἐντὸς. Ἀναβλέπουσι δ' οὐ συμβαίνει τοῦτο διὰ τὸ μὴ ὡς ἀποτείνειν μακρὰν ἀλλ' ἀποτέμενεσθαι ἐν τῷ φωτί.
- 1.9 Γίνεται δ' ἱλιγγοῦς καὶ ὅταν εἰς τὸ αὐτὸ βλέπωσι καὶ ἐπατενίζωσιν. Ὁ καὶ ἐπαπορεῖται διὰ τί ποτε κινουμένης κύκλῳ τῆς ὀψεως καὶ ἡρεμούσης συμβαίνει τὸ αὐτὸ πάθος· ἄτοπον γὰρ τὸ ὑπ' ἐναντίων. Αἴτιον δὲ τοῦ μὲν ἐν τῇ κυκλοφορίᾳ τὸ εἰρημένον, τοῦ δ' ἐν τῇ ἐπιστάσει καὶ τῷ ἀτενισμῷ, διότι τὰ ἐν τῷ κινεῖσθαι σωζόμενα διίστησι καὶ ἡ στάσις τῆς ὀψεως δὲ στάσης, ἐνὸς μοοίου, καὶ τᾶλλα τὰ συνεχῇ ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ ἴσονται· διιστάμενα δὲ καὶ χωριζόμενα τὰ βαρέα καταβαρύνει καὶ ποιεῖ τὸν ἱλιγγον. Τὰ γὰρ πεφυκότα κινεῖσθαι τήνδε τὴν κίνησιν σώζεται καὶ συμμένει διὰ ταύτην· εἰ δὲ μὴ, καθάπερ Ἡράκλειτός φησι, καὶ ὁ κυκεὼν διίσταται μὴ κινούμενος.
- 1.10 Εἴη δ' ἂν καὶ τῇ κυκλοφορίᾳ αὐτὸ τοῦτ' ἀποδιδόναί· διίστησι γὰρ ἡ δίνη τὰ τε βαρέα καὶ κοῦφα δέον ἅμα εἶναι τὰ μὲν εἰς τὸ μέσον ἄγουσα τὰ δ' εἰς τὸ ἔσχατον. Ποιεῖ δὲ καὶ τὸ κύπτειν ἱλίγγους διὰ τοῦτο· χωρίζεται γὰρ τὰ βαρέα καὶ ἐλαφρὰ, τὰ μὲν ἄνω τὰ δὲ κάτω· δεῖ δὲ ἅμα εἶναι καθάπερ ἐλέχθη.
- 1.11 Ποιεῖ δὲ καὶ ἄλλη τις ἐναντίωσις ὡς δοκεῖ, οἷον ἡ τῆς ἐνδείας καὶ σμονῆς περίττωσιν ἐποίησεν ὥστε πλήρεις γίνεσθαι τοὺς πόρους· ἀμφοτέρα γὰρ ταῦτα καταβαρύνει καὶ ἐφίστησι τὰς περιόδους, ὅπερ ἐστὶν ὁ ἱλιγγοῦς· ἐπεὶ καὶ αἱ μέθαι καὶ αἱ φαρμακεῖαι καὶ ὅσα ἄλλα τούτοις παραπλήσια διὰ τοῦτο ποιεῖ τοὺς ἱλίγγους.
- 1.12 Ὅθεν καὶ τὸ σημεῖόν τινες ἐπ' ἀμφοῖν κοινὸν λαμβάνουσιν· ὅταν γὰρ μὴ δύνηται τις τοὺς στρωτῆρας ἢ τὰς δοκοὺς ἀριθμεῖν, τὸν μὲν οὕτω κεκαθάρθαι τὸν δὲ μεθύειν φασίν. Ἡ ὑγρότης γὰρ ἡ ἀλλοτρία ἐμπεπτωκυῖα ποιεῖ τὴν ταραχήν· διὸ καὶ ἐφ' ὅσων ἄλλων συμβαίνει πνεύματος ἢ ὑγρότητος γίνεσθαι πλῆθος ἢ καὶ τῶν ὑπαρχόντων διάστασιν ἀπὸ πάντων συμβαίνει τοῦτο τὸ πάθος.
- 1.13 Ἀνιστάμενοι δὲ μᾶλλον ἢ καθίζοντες ἱλιγγιῶσιν ὅτι ἡρεμούντων συνίσταται τὸ ὑγρὸν ἐν τῇ κεφαλῇ πλέον, ὅταν δὲ κινῶνται σφαλερὸν γίνεται καὶ εἰς ἓν μόριον ἀθρόον ἀποκλῖνον ποιεῖ τὸν ἱλιγγον.